

DRESEN, FERDINAND (79): *Peinlich* (5:10)

Ich ben zick Johre ne Einzelkämfer. Ich han mich nie irgendwie engagiert, sondern immer hingerfrog. Dat wor 87, do hatt ich ens nohgefrog beim Stadtanzeiger, ov dem Kölsche jet peinlich es. Un do hät de Frau Amm mir - Gaby Amm - die hät mir dann ne Breef geschrewe, ich soll doch beim Wrede, Band I, nohkucke, do stündt dat dren. Ich han dat Boch vun hinge bes vürre uswendig geliert, ich han nix gefunge. Do steiht ävver "pingelig" dren. Alsu jetz e Beispill: Ich kummen eren un han vergesse de Botz zozomaache, un Ehr sid ganz irritiert, kucke dodrop un ich versöke met Häng un Föß dat avzodecke un dun dann der Kopp op Sigg un wääde rud. Wie dät Ehr dat bezeichne? Mir es dat peinlich, ävver nit ... Un wenn Ehr saht "Bah" un dann sagen ich: "Sid jo nit esu pingelig!" Dat Wood "peinlich" gitt et nit. Woröm nit? Su wor datselve, dä Reinhold Louis hät dat Boch geschrewe "Rote Nägel krallen nach schwarzer Kohle". Un wie dä Hilgers gestorven es, han ich met däm Heinz Monheim, hatt ich mich getroffe, weil dä gesaht hät en nem Interview beim Center-TV, dat Kölsch, wat jetz geliert weed, dat es nit mi Kölsch. Un do hatt ich im en Mail geschrewe, dat ich genau esu spreche dät wie hä. Un do hät e mer netterwies en Mail zoröckgescheck, dat wör jo schön, dat ich esu spreche künnt, ävver hä künnt dat us ener Mail, künnt e dat nit erushüre. Jo un do ha' mer uns dann om Südfriedhoff, ha' mer uns getroffe. "Jo", säht e, "Ehr sprecht su wie ich.", säht e, "Ehr singt dat Kölsch irgendwie." Wollt ich nit, dat ich Kölsch singe kann. Alsu ich kann kölsche Leeder singe, ävver die Sproch singe ... Ävver säht dä: "Ehr hat die selve Sproch, wie ich se han." Jo, wor dat Thema erledig.

Kütt der Reinhold Louis, kütt eren - an der Eck vun der Elsassstroß es dä groß woode - do feel mer dann en, dat dä do sibbe Jahr ald wor, wie dä Kreeg am Eng wor, un dann sin die Junge jo - om Bahndamm han die Klütte gekläut un alles. Ich sag': "Herr Louis, hät Üür Mutter oder Üür Eldere Üch erlaub, op der Wagon zo klemme?" "Nä", säht e, "ich war Reefer, war ich." Dä kunnt jo gar kei Kölsch mih. Dä hät unge dann die Klütte zosammegesammelt, en der Sack eren, ävver dä säht "Ich wor Reefer". Jo, jetz moot ich mer eesch ene Däu dodrop maache, wat ene Reefer wor. No wor mi Englisch es nit god - behaupt nit, nä. Un ich han beshier immer erläv, wenn ich jetz gemaht hatt un hatt dat einem gezeig, däjinnige woss immer einer, dä dat noch besser hatt. Es ävver schon Johre her. Un zickdäm ben ich em stelle Kämmerche för mich allein am Wirke. Ich han ad meddlerwiel 1280 Böcher vun Kölle, ha' mer uns zogelaht, met dä Fotos vum Walter Dick un alles, die do Rang un Name han, han ich do mir gemaht. Ich weiß jetz nit, wie dat Antiquariat do heiß, die wore fröher am Theater am Dom. Un die hatten och ehr Kölnliteratur. Die hatten ungen em Souterain oder Keller hatten die och üvverder Trepp hatten die e Regal, do log die Kölnliteratur drop. Un ich wor Johre dovür an der Wooscheck ungen am Bollwerk, wor ich gewäse un wenn mer do Meddag maache däte - mer hatte en dä Kant gearbeidt - wenn mer Meddag mahte, hatten die e Beld do hänge vum Martin Fross un dat wor richtig schön, alsu su richtig dunkel, vum Rheinuhafen, wie do dat en der Jahrhunderttwende gewäse es, oder noh veezehn achzehn, weil dä Kreegsberichtserstatter wor veezehn achzehn.

Ich wollt dat Beld, wollt ich kaufe. Ich wollt et stelle. Ich wollt einer entführe un dat Beld doför en Zahlung nemme. Un ich kumme do die Trepp erav un ben do noh Saache am kucke, do litt do ne Kalender "Kölner Kolorit". Fünfunsechsig es dä erusgekumme un ich ben dodurch am Bläddere un do wor dat Beld do dren. Ich han och zo dä Zigg ald überhöhte Priese för dat Beld, weil ich et partout han wollt, han ich do bezahlt. Dä ganze Kalender hät fünfundressig Mark gekoss. Ich han en noch wie jetz vür Auge. Ich han en stell för mich

heimgedrage un wenn ich mer dat Beld aanluure, maach' ich dä Kalender op. Dat es mer zo schad, dä Kalender usenanderzorieße, öm mir dat Beld noch ens aanzokucke. Ich dun leever em stelle Kämmerche för mich allein arbeide, wie jertz die Saache su vürzobränge. Do dun ich mer e bessche schwer dran.

Dreesen, Ferdinand (79): *Peinlich*

ʔih bin tsɪk jɔ:ʰə nə 'ʔaɪntsəlkeɱfə ʔih:am:ɪh ni: ʔəʰnt'vi: ʔaŋa:ziət sɔnden ʔime
hiŋe'fɔ:x ne ʔdɔ vɔ sibənʊnʔaxtsɪh da had_ɪh_ə: ʔəns 'nɔ:jəfɔ:x bem 'fstadan,tʃaɪje ʔɔp
təm kœlnə jət pɔɪnlɪh ʔes ʔʊn dɛ hət:i faʊ ʃʔam:iɛ ga'bi ʔam di hət miɛ dan nə bœ:f
jəfœve ʔih zʊl dɔx be fœ:də bant ʔaɪns 'nɔ:køkə dɔ ʃtɪnt:at:ʰənə ʔəh:an dat bo:x fʊn hiŋe
bes fyʰə 'ʔusvɛndɪh jəliɛt ʔih:an:ɪks jəfʊŋə dɔ ʃte:d_abe piŋəlɪh dʰen ʔalzo jɛts ʔə bɔɪʃpɪl
ʔih kʊmən ʔəʰen ʔʊn han feɛsə də bɔts:o:tsɔma:xə ʔʊn zi: sɪn jants ʔiʰətɪɛt køkə dɔ'dɔp
ʔʊn ʔih: fezə:kə met heɲ_ʊn fə:s dat 'ʔaftʃodɛkə ʔʊn dun dan də kɔb_ɔp sɪk ʔʊn vɛ:də ʰu't
vi vɔ:tən zi dat bɔtsɔɪhnə miɛ ʔis dat pɔɪnlɪh ʔɛve nit ʔʊn vɛn si sa:ʰə ba: ʔʊn dan za:ʰə
ʔih sit jɔ: nid_əzu piŋəlɪh dat vɔ:t pɔɪnlɪh jɪd_ət nit vo'ʰəm nit sʊ vɔ dat sɛlbə deɛ 'ʰaɪnɔlt
luis hət:at bo:x jɔ jəfœvə ʰo:tə nɛ:jəl kʰalən:a:x ʃvaxtsɛ kɔ:lə ʔʊnt vi dɛ hɛ hiɪjɛs jəʃtʊʰvən
ʔes han_ɪh met:ɛm hɔɪnts 'mɔnhɔɪm had_ɪh miɪh jətɔfə val dɛ: jəza:t hət ʔin:əm ʔintɛ'vju:
mem tsɛntɛ de'faʊ: dat kœɪʃ vat jɛts jəliɛt vɛ:t dat ʔes nit mi: kœɪʃ ʔʊn da had_ɪz_ɪm_ə
mɛɪl jəfœve dat ʔih jənəʊ_əzʊ ʃpɛɛhə dɛ:t vi_ɛ: ʔʊn da hət_ə mə nɛtɛ'vaɪzə mɛɪl
tsɔ'ʰɔk jəʃɛk dat vœ jɔ ʃɔ:n dad_ɪɔ ʰo ʃpɛɛhə kynt ʔɛve ʔe kynd_ət ʔus nə mɛɪl kynt_ɛ dat
nid_ə'ʰushyɛʰə jɔ_ʊn dan ham:ɛ ʔʊns dan_ɔm sy:t'fvi:tho:f ham:ɛ ʔʊns jətɔfə jɔ zɛ:t_ə zɛ
ʃpɛɛhə zu vi ʔih ʰɛ:t_ə sɛ siŋən dat kœɪʃ 'ʔəʰnt'vi: vɔlt_ɪh nit dad_ɪʃ: kœɪθ:ɪŋə kan ʔalzo_ɪh
kan kœɪʃə lɛ:dɛ zɪŋə ʔɛve di ʃpɔ:x siŋə ʔɛve sɛ:t:ɛ ʔiɛ hat:i zɛlbə ʃpɔ:x vi_ɪs:ɛ han jɔ vɔ:
dat:e:ma feɪ:ɪh kyɪt ʰɛɪnə luis kyd_əʰɪn ʔen dɛ ʔɛk fʊn dɛ 'ɛlzasʃtɔ:z_ɛs dɛ ɣɔ:s wo:də
dɔ fe:l mə dat ʔen: dat:ɛ dɔ sibə jɔ: ʔalt vɔ: vi dɛ kœ:ɪ_ɪm ʔɛŋ vɔ: ʔʊn dan si di jʊŋə jɔ_ɔm
'ba:ndam han di kɪtə jɛklɔɪt ʔʊn ʔalɛs ʔih sa:x_ə: hɛ luis hət ʔɛɛ ʔɛɛ mʊtɛʰ_ɔdɛ ʔɛɛ
ʔɛɪdɛ ʔyɪ ʔɛɛlɔʊb_ɔp dɛ va'jɔŋ tsə klɪmə nɛ: sɛ:t_ə ʔih vaɪ: ʰɛɪfɛ va: ʔih dɛ kɔ:t ka ja: kɛɪ
kœɪʃ mi: dɛ hət ʔʊŋə dan di kɪtə tsɔ'zame jəzamɛlt ʔɪn dɛ zag_əʰen ʔɛve dɛ zɛ:t ʔih vɔ
ʰɛ:fɛ ja jɛts vɔld_ɪh mə ʔe:ts_əʰən dɔɪ dʰanɔp no ma:xə vad_əʰə ʰɛ:fɛ vɔ:x ne vɔ mi
ʔɛŋɪʃ ʔes nit jɔ: ʰəhɔɪp nit nɛ: ʔʊn ʔih:an be'sɛɛ ʔime ʔɛʰlɛ:f vɛn ʔih_ə: jɛt jəma:t hat ʔʊn
hap dat ʔɛɪnəm jətʃɛɪh dɛ'jɛ:nɪjə vos ʔime ɛɪnə dɛ dat nɔx bɛsɛ hat ʃɛz_ave ʃɔn jɔ:ʰə ʰɛ:ɛ
ʔʊn tsɪk'dɛm ben_ɪj_ɛm ʃtɪlɛ kɛmɛhə fə miɪh_a'ɛɪn ʔam viʰkə ʔih:an_at metlɛ'vaɪlɛ
'tsvɔlfhʊndɛt,axtsɪh bɔ:ɪhə fʊn kœlə ham:ɛ ʔʊns:o:jɛla:t met:ɛ 'fotos fʊn valtɛ dɪk ʔʊn ʔalɛs
di dɔ ʰaŋ_ʊn:a:mə han han ʔih dɔ: miɛ jəma:t ʔih vɛɪs jɛts nit vi: dat ,antɪkvaɪ'ja:t:ɔ hɛɪ:s
di vɔ:ʰə fɔʰə ʔam tɛ'ʔa:t_ɪm dɔ'm ʔʊn di hatən ʔox ʔiɛ kœln ɪtɔʰa'tuɛ di hatən ʔʊŋən_ɪm
'tsʊtɛʰɛŋ ʔɔdɛ kɛlɛ hatən di ʔox ʔybe dɛ tɛɛp hatən di: ʔə ʰə'ja:l dɔ ɪɔ:x di kœln ɪtɔʰa'tuɛ
dʰɔp ʔʊn ʔih vɔ: jɔ:ʰə dɔfyɛ ʔan dɛ 'vɔ:ʃʔɛk ʔʊŋən_ɪm 'bɔl'veʰək vɔ_ɪh jəvɛ:sə ʔʊn vɛ mə
dɔ 'meda:s ma:xə dɛt mə had_ɛn deɛ kant jə'ʔaʰbɛɪ vɛ mə 'meda:x ma:x:atən di_ə bɪlt:ɔ
hɛŋə fʊn maxti:n fɔɔs ʔʊn dat vɔ 'ʰɪhɪh:ð:n ʔalzo zu 'ʰɪhɪɪh dʊŋkəl ne fʊm 'ʰaɪnəʊha:fən fi
dɔ: dat ʔɪn dɛɛ ja'hʊndɛt,vɛndə jəvɛ:sə ʔes ʔɔdɛ nɔ: 'fɛ:tʃɛ:n ʔaxtʃɛ:n val dɛ
'kœ:ɪsʰɔʰɪhɛ,ʃtate vɔ: fɛ:tʃɛ:n ʔaxtʃɛ:n ʔih vɔlt:at bɪlt vɔld_ɪh kɔʊfə ʔih vɔld_ət ʃtɛlə ʔih
vɔlt ʔɛɪnə ʔɛntfyɛʰə dat bɪlt:ɔfyɛ ʔɪnts ʔɪn tsɑ:lɔŋ nɛmə nɛ ʔʊn ʔih kʊmə dɔ: di tɛɛb_əʰaf
ʔʊn ben dɔ nɔ: za:xə ʔam køkə ʃte:t:ɔ nə ɪt:ɔ: nə ka'lɛndɛ kœlnə kolo'ʰɪt fɪnvʊnzɛksɪh ʔes
tɔɪ 'ʰʊsjəkʊmə ʔʊn ʔih bin dɔ dʊʰɪ_ɪm blɛdɔʰə ʔʊn dɔ vɔ dat belt dɔ'dʰen ʔih:an ʔox tsɔ
deɛ tsɪk ʃɔn ʔybe'hɔ:tə pɔaɪzə fyɛ dat belt vaɪ_ɪ_t pa'tu: han vɔlt han_ɪh dɔ: bɔtsa:ɪt nɛ dɛ
dɛ jantsə ka'lɛndɛ hət fɪnvʊn'dʰɛsɪh mɔʰk jɛkɔs ʔih:an_ət nɔx vi jɛts fœɛ ʔʊʊʰə nɛ
ʔih:an_əʰn ʃtɪl fœɛ miɪh 'hɛɪmjɔdʰa:ʰə ʔu vɛ_ɪh mə dat bɪlt 'ʔa:nkøkə ma:_ɪh dɛ ka'lɛndɛ ʔop

dad_1s me tso ja't:ε ka'ɛnde ʔuzə'nandətso,vi:sə ʊm:iɛ dat belt nɔɔ_əns 'ʔa:ntsokɔkə nɛ
ʔalzo ʔiɲ dʊn le:fə ʔem ʃtemə ʃtele kɛmɔɲjə fə miɲ_a'leɪn 'ʔaɔbedə ʔals vi jɛtʃ di za:xə zu:
ʔə: ʔəzu 'fɣɛtsoɔɔɛɲə dɔ du_ɪɲ me_ə betʃjə ʃve'ɛ dɔa:n